

råde tilbage, for hvilket der ingen regel er givet i § 2, og hvor der således ikke gælder noget forbud mod unge menneskers natarbejde, for eksempel hotelfaget. I lovforslaget er der *dels* opstillet en hovedregel, gældende alle de faglige områder, der henhører under dette afsnit af loven, *dels* angivet, i hvilke tilfælde der kan gøres undtagelse fra hovedreglen. Disse undtagelser refererer sig imidlertid kun til den del af hovedreglen, der fastslår, at tiden mellem kl. 18 og kl. 6 skal være indbefattet i hvileperioden, hvorimod der *ikke kan dispenseres* fra kravet om en samlet hvileperiode på mindst 12 sammenhængende timer pr. døgn.

I en på den internationale arbejdskonference i 1919 vedtaget konvention om *unge menneskers anvendelse til natarbejde i industrien*, der er ratificeret af Danmark, er der givet nærmere regler for arbejdstidens begrænsning og de tilfælde, i hvilke arbejdstiden kan udstrækkes udover det sædvanlige. Denne konvention er ændret ved en på den internationale arbejdskonference i 1948 vedtaget konvention. For *ikke-industrielle erhverv* er der i 1946 vedtaget en tilsvarende konvention. Reglerne i de nævnte konventioner er som helhed mindre vidtgående end de hidtidige danske bestemmelser og det forelagte lovforslag. Forslaget har dog på enkelte punkter måttet modificeres af hensyn til konventionernes bestemmelser, jfr. nedenfor vedrørende stk. 2, nr. 1 og nr. 7, og bemærkningerne om mejerier og bagerier.

Med hensyn til de forandringer, som udkastet medfører i forhold til 1925-loven, bemærkes følgende:

For *håndværks-, industri- og transportvirksomheders* vedkommende er der efter 1925-loven adgang til i to tilfælde at gøre undtagelse fra reglen om, at arbejdstiden skal slutte kl. 18. For det første kan socialministeren, for så vidt det for et fag under hensyn til dettes særlige forhold må anses for ønskeligt, at virksomhederne kan beskæftige unge mennesker under 18 år efter kl. 18, undtagelsesvis tillade, at de beskæftiges mellem kl. 18 og kl. 20, men der skal også i dette tilfælde tilsikres de unge en samlet hvileperiode på 12 timer i døgnet.

Dernæst kan socialministeren, når det skønnes nødvendigt for vedkommendes faglige uddannelse, tillade, at mandlige arbejdere over 16 år deltager i kontinuerligt arbejde mellem kl. 18 og kl. 6 i jern- og stålfabrikker, glasværker, papirmøller og råsukkerfabrikker.

Ingen af de nævnte muligheder for dispensation har imidlertid været benyttet i de år, i hvilke 1925-loven har været gældende, og der synes ikke at være anledning til at opretholde disse undtagelser.

I *brød- og kagebageriers* samt *konditoriers værksteder* — om deres *udsalgslokaler* se nedenfor — er der efter 1925-loven adgang til at beskæftige unge mennesker under 18 år i tiden fra kl. 4 til kl. 20, dog at lærlinge ikke må arbejde i de to nævnte aften-timer. Efter forslaget er det ikke tilladt at beskæftige unge arbejdere i disse tidsrum. I det oprindelige, af arbejdsrådet godkendte udkast var der for brødfabrikker, brød- og kagebagerier samt konditorier gjort undtagelse for så vidt angår tidsrummet kl. 4—6, men en sådan undtagelse ville være i strid med den foran nævnte konvention og er derfor ikke medtaget.

Mejerier må efter 1925-loven beskæftige unge arbejdere i timerne mellem kl. 5 og kl. 20, men de skal dog have en samlet hviletid på mindst 11 timer i døgnet. Efter forslaget er det ikke tilladt at beskæftige unge arbejdere i disse tidsrum, og bestemmelsen om 12 timers hviletid mellem kl. 18 og kl. 6 vil også gælde for mejerierne. I det oprindelige udkast var der for mejerierne gjort undtagelse for så vidt angår tidsrummet kl. 5—6, men en sådan undtagelse ville være i modstrid med den foran nævnte konvention.

Inden for *barber- og frisørfaget* må efter 1925-loven unge mennesker beskæftiges indtil det tidspunkt om aftenen, på hvilket barber- og frisørvirksomheder ifølge den gældende lukkelovgivning skal lukkes for publikum. Denne undtagelsesbestemmelse opretholder lovforslaget og udvider den, idet det må anses for rimeligt at tillade anvendelsen af de unge arbejdere indtil det tidspunkt om aftenen, til hvilket virksomhederne kan betjene publikum, efter lukkelovens § 49, stk. 1, indtil en time efter lukketid.

Butikker — hvortil i denne forbindelse henregnes udsalgssteder fra bagerier og konditorier — *udleveringssteder, lagre, auktionslokaler o. lign.* kan ifølge 1925-loven anvende de unge mennesker indtil det tidspunkt om aftenen, da de pågældende lokaler skal lukkes for publikum. Også denne undtagelsesbestemmelse opretholder forslaget og udvider den til at gælde indtil det tidspunkt, til hvilket virksomhederne kan betjene publikum.

Den nugældende lov tillader imidlertid, at de unge mennesker anvendes til kl. 22 i to tilfælde, nemlig: